

ऐन्द्रो विमदः, प्राजापत्यो वा, वासुक्रो वसुकृद्वा। सोमः। आस्तारपङ्क्तिः

भद्रं नो अपि वातय मनो दक्षमुत क्रतुम्।

अधा ते सख्ये अन्धसो वि वो मदे रणन्गावो न यवसे विवक्षसे ॥ १०.०२५.०१

नः- अस्मदर्थम्। भद्रम्- विश्वहितम्। मनः- चित्तम्। दक्षम्- सामर्थ्यम्। उत- अपि च। क्रतुम्- सङ्कल्पम्। अपि। वातय- अभिगमय। अधा- अथ। अन्धसः वि वो मदे- रसानुभवेन भवदानन्दे सति। ते- तव। सख्ये। गावः- पशवः। यवसे न- धान्ये इव। रणन्- सर्वे रमन्ताम् ॥१॥

हृदिस्पृशस्त आसते विश्वेषु सोम धामसु।

अधा कामा इमे मम वि वो मदे वि तिष्ठन्ते वसूयवो विवक्षसे ॥ १०.०२५.०२

सोम- रस। विश्वेषु- सर्वेषु। धामसु- स्थानेषु। ते- तव। हृदिस्पृशः- हृदयस्पर्शिनः। आसते- सन्ति। अध- अथ। इमे- एते। मम- मे। कामाः- इच्छाः पूर्णा भवन्ति। वि वो मदे- भवदानन्दे। वसूयवः- संपत्कामाः। वि- विशेषेण। तिष्ठन्ते- तिष्ठन्ति ॥२॥

उत व्रतानि सोम ते प्राहं मिनामि पाक्या।

अधा पितेव सूनवे वि वो मदै मृळा नो अभि चिद्वधाद्विवक्षसे ॥ १०.०२५.०३

उत- अपि च। सोम- रस। ते- तव। पाक्या- पक्वान्। व्रतानि- धर्मान्। अहम्। प्र- प्रकर्षेण। मिनामि- अनुतिष्ठामि। अध- अथ। वधात्- हिंसातः पालय। वि वो मदे- भवदानन्दे। पिता- जनकः। सूनवे- सुताय। इव- यथा तथा। नः- अस्मान्। मृळ- आनन्दय ॥३॥

समु प्र यन्ति धीतयः सर्गासोऽवताँ इव।

क्रतुं नः सोम जीवसे वि वो मदै धारया चमसाँ इव विवक्षसे ॥ १०.०२५.०४

सर्गासः- जलधाराः। अवतान् इव- निम्नमिव। धीतयः- चित्तधारणाः। समु प्र यन्ति- त्वां सम्यक् प्रकर्षेण अभिसरन्ति। सोम- रस। वि वो मदे- भवदानन्दे। नः- अस्माकम्। क्रतुम्- सत्सङ्कल्पम्। जीवसे- अस्मदुज्जीवनाय। चमसान् इव- पात्राणि पूरयसीव। धारय-पूरय ॥४॥

तव॒ त्ये सोम॑ शक्तिभिर्निका॒मासो॑ व्यृण्विरे।

गृत्स॑स्य॒ धीरा॑स्त॒वसो॑ वि वो॒ मदे॑ ब्रजं गोम॑न्तम॒श्विनं॑ विवक्षसे ॥ १०.०२५.०५

सोम- रस । गृत्सस्य- ज्ञानिनः । तवसः- महात्मनः । तव- ते । शक्तिभिः । त्ये- ते । धीराः- धारणाकुशलाः । निकामासः- त्वां कामयमानाः । व्यृण्विरे- मन्त्रान् सङ्गमयन्ति । वि वो मदे- भवदानन्दे । गोमन्तम्- चिद्रश्मियुक्ताम् । अश्विनम्- प्राणेशनमयीम् । ब्रजम्- शोभनगतिम् । ब्रज गतौ । धारयसि ॥५॥

प॒शुं नः॑ सोम॑ रक्षसि पुरु॒त्रा विष्टि॑तं जगत्।

स॒माकृ॑णोषि जी॒वसे॑ वि वो॒ मदे॑ विश्वा॑ स॒म्पश्य॑न्भुव॒ना विवक्ष॑से ॥ १०.०२५.०६

सोम- रस । पुरुत्रा- बहुधा । विष्टितम्- स्थितम् । जगत् । नः- अस्माकम् । पशुम्- दर्शनम् । रक्षसि- पालयसि । जीवसे- जीवनार्थम् । वि वो मदे- भवदानन्दे । विश्वा भुवना- सर्वान् लोकान् । संपश्यन् । समाकृणोषि- सम्यक् कर्म करोषि ॥६॥

त्वं नः॑ सोम॑ विश्वतो॑ गो॒पा अदा॑भ्यो भव।

सेध॑ राज॒न्नप॑ स्त्रिधो॒ वि वो॒ मदे॑ मा नो॒ दुःशंस॑ ई॒शता॑ विवक्षसे ॥ १०.०२५.०७

सोम- रस । त्वम् । नः- अस्माकम् । विश्वतः- सर्वतः । गोपाः- रक्षकः । अदाभ्यः- अहिंस्यः । राजन्- रञ्जक । स्त्रिधः- अस्मद्विंसकान् । अप सेध- जहि । वि वो मदे- भवदानन्दे भवामि । दुःशंसः- दुष्प्रचारकः । नः- अस्माकम् । मा । ईशत- स्वामित्वं वहतु ॥७॥

त्वं नः॑ सोम॑ सु॒क्रतु॑र्वयो॒धेया॑य जागृ॒हि।

क्षेत्र॑वित्तरो मनु॒षो वि वो॒ मदे॑ द्रु॒हो नः॑ पा॒ह्यंह॑सो विवक्षसे ॥ १०.०२५.०८

त्वम् । सोम- रस । नः- अस्माकम् । सुक्रतुः- शोभनक्रतुः । क्षेत्रवित्तरः- अतिशयेन क्षेत्रवित् । वयोधेयाय- अन्नदानाय । जागृहि- बुद्धयस्व । मनुषः द्रुहः अंहसः- मानुषद्रोहभावनाख्यपापेभ्यः । वि वो मदे- भवदानन्दे । नः- अस्मान् । पाहि- पालय । विवक्षसे- महानसि ॥८॥

त्वं नो॑ वृ॒त्रह॑न्तमेन्द्र॒स्येन्द्रो॑ शि॒वः सखा॑।

यत्सीं हवन्ते समिथे वि वो मदे युध्यमानास्तोकसातौ विवक्षसे ॥ १०.०२५.०९

वृत्रहन्तम्- अतिशयेनावरणनाशक । नः- अस्माकम् । इन्दो- क्लेदनशील हृदयस्पर्शिन् रस ।
त्वम् । इन्द्रस्य- ईशनाधिदैवतस्य । शिवः- मङ्गलः । सखा- सुहृत् । यत्- यदा । सीम्- सर्वतः ।
युध्यमानाः- युध्यन्तः शत्रवः । समिथे- युद्धे । हवन्ते- अस्मानाह्वयन्ति । तदास्मान् पालय ।
तोकसातौ- धर्मप्रजासिद्धावपि अनुगृहीष्व । वि वो मदे- आनन्दे । विवक्षसे- महानसि ॥९॥

अयं घ स तुरो मद इन्द्रस्य वर्धत प्रियः ।

अयं कक्षीवतो महो वि वो मदं मतिं विप्रस्य वर्धयद्विवक्षसे ॥ १०.०२५.१०

सः अयम्- स एषः । घ- खलु । इन्द्रस्य- ईशनाधिदैवतस्य । प्रियः । तुरः- शीघ्री । मदः-
हर्षमयः । वर्धत- वर्धयति । अयम्- एषः । महः- महात्मनः । कक्षीवतः- अध्यात्मभावनाय
बहुकक्षायुक्तस्योपासकस्य । विप्रस्य- मेधाविनः । मतिम् । वि वो मदे- हे देवा भवतामानन्दे ।
वर्धयत्- अवर्धयत् ॥१०॥

अयं विप्राय दाशुषे वाजाँ इयर्ति गोमतः ।

अयं सप्तभ्य आ वरं वि वो मदे प्रान्धं श्रोणं च तारिषद्विवक्षसे ॥ १०.०२५.११

अयम्- एषः । विप्राय- मेधाविने । दाशुषे- दात्रे । गोमतः- चिद्रश्मियुक्ताः । वाजान्- शोभनगतीः ।
इयर्ति- प्रयच्छति । अयम्- एषः । सप्तभ्यः- सप्तभूमिकोपासकेभ्यः । वरम् । आ- आभिमुख्येन
प्रयच्छति । वि वो मदे- हे देवा भवतामानन्दे । अन्धम्- दर्शनहीनम् । श्रोणं च- गतिहीनञ्च दर्शनं
गतिं दत्त्वा । तारिषत्- तारयति ॥११॥